

KUNGL. HOVSTATERNA
VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2019

INNEHÅLL

Kung Carl XVI Gustaf – Sveriges statschef	4
Riksmarskalken har ordet	5
Kungl. Hovstaterna	6
Hovstatens årsredovisning.....	10
Slottsstatens årsredovisning	14
Kungl. Djurgårdens förvaltnings årsredovisning.....	19

Denna verksamhetsberättelse är en översiktlig redogörelse över Kungl. Hovstaternas verksamhet och ekonomi avseende 2019. För kompletterande information se www.kungahuset.se

Kung Carl XVI Gustaf

– Sveriges statschef

”Konungen eller drottning som enligt successionsordningen innehar Sveriges tron är rikets statschef”. (Regeringsformen 1 kap 5 §)

Sveriges monarki, med sin tusenåriga tradition, utgör en viktig länk mellan historien, nutiden och framtiden. Som neutral och opolitisk statschef bidrar Kungen och monarkin till kontinuitet i en föränderlig värld.

I enlighet med grundlagen genomför Kungen varje år ett stort antal officiella åtaganden i Sverige och utomlands. Allt under det valspråk som Kungen vid trontillträdet den 19 september 1973 tillkännagav som sitt: ”För Sverige – i tiden”.

Då Kungen är förhindrad att fullgöra sina uppgifter som statschef, exempelvis på grund av utlandsresa till avlägsen eller svårtillgänglig ort, inträder enligt successionsordningen i första hand Kronprinsessan som tillfällig riksföreståndare.

Riksmarskalken har ordet

H.M. Konungen och H.K.H. Kronprinsessan är, tillsammans med H.M. Drottningen och H.K.H. Prins Daniel, Sveriges främsta representanter såväl inom landet som gentemot andra stater.

Också Prins Carl Philip och Prinsessan Sofia samt Prinsessan Madeleine utför officiella uppdrag i den utsträckning H.M. Konungen så beslutar.

Den 7 oktober 2019 beslutade H.M. Konungen om förändringar i Det Kungl. Huset. Beslutet innebär i korthet att Prins Alexander, Prins Gabriel, Prinsessan Leonore, Prins Nicolas och Prinsessan Adrienne inte längre ska tillhöra Det Kungl. Huset och inte längre ha ställning som Kungliga Högheter. De förväntas i framtiden inte tas i anspråk för sådana officiella uppdrag som ankommer på Statschefen. Beslutet är ett led i att tydliggöra rollerna inom Den Kungl. Familjen.

2019 var ett ytterligare år med stort intresse för kungligt deltagande med ett ökat antal förfrågningar från olika delar av Sverige. H.M. Konungen och Kungafamiljen deltog i 967 olika evenemang under året för att uppmärksamma och informera sig om för Sverige angelägna händelser och samhällsfrågor.

I kontakterna mellan statschefen, regering och riksdag, har, utöver sedvanliga informationskonseljer, H.M. Konungen initierat kvartalsvisa möten med riksdagens talman och statsministern för att hålla sig informerad. Ytterligare exempel på de nära kontakterna mellan statschefen och riksdagen är de besök som finans- och kulturutskottens ledamöter gjorde vid Kungl. Hovstaterna under året.

Till H.M. Konungens statsceremoniella uppgifter hör

att ta emot och avlägga statsbesök. Jag vill i sammanhanget särskilt nämna det gångna årets statsbesök i Indien som omfattade fem dagar. H.M. Konungens engagemang för miljö- och klimatfrågor skapade stor positiv uppmärksamhet i svenska och indiska medier, inte minst då Kungaparet deltog tillsammans med volontärer i världens största strandstädningssprojekt Versova Beach Clean.

De kungliga besöksmålen är några av Sveriges största turistattraktioner med cirka 1,7 miljoner besök under 2019. Det kungliga kulturarvet vittnar om Sveriges historiska kontinuitet och har en unik ställning. Utställningsverksamheten är här en viktig del, där H.M. Konungens initiativ till den framgångsrika utställningen på Kungl. Slottet med textilkonstnären Märta Måås-Fjetterströms mattor är ett exempel på hur föremål ur kulturarvet visats upp detta verksamhetsår. För att säkerställa att det kungliga kulturarvet även för framtiden bevaras och förbehålls sittande monark, pågår ett systematiskt arbete kring det strukturella ägandet av de lösöresamlingar som förvaltas, vårdas och visas av Kungl. Hovstaterna.

Kulturarvet omfattar inte bara de kungliga slotten med allt lösöre, utan även det gröna kulturarv som de kungliga slottsparkerna och Kungl. Djurgården i Stockholm utgör. Under H.M. Konungens överinseende utvecklas förvaltningen av dessa parker och Djurgården, inte minst från ett hållbarhetsperspektiv.

Fredrik Wersäll
Riksmarskalk

Kungl. Hovstaterna

De av staten anvisade medlen för Kungl. Hovstaterna disponeras och redovisas enligt särskild överenskommelse med regeringen. Anslaget får användas för att täcka kostnader för statschefens officiella funktioner inklusive kostnader för Kungafamiljen, samt för verksamhetskostnader vid Hovstaten och Slottsstaten.

Hovstatens verksamhet

Hovstaten består av Riksmarskalksämbetet, H.M. Konungens hovmarskalksämbete och Informationsavdelningen. Kungens konstitutionella, statsceremoniella och officiella uppgifter utgör kärnan i Hovstatens verksamhet och prioriteras i programläggningen. Övrig programverksamhet är ett resultat av Kungens och Kungafamiljens egna initiativ för att hålla sig informerade inom ämnesområden av central betydelse för Sverige, samt inkomna förfrågningar och inbjudningar. Under 2019 inkom totalt 1 878 inbjudningar och förfrågningar om kungligt deltagande. Samtliga förfrågningar bereds och besvaras. Antalet officiella åtaganden för Kungen och Kungafamiljen ökade med 7,4 procent jämfört med föregående år till 967. Kungen öppnade riksmötet, ledde utrikesnämnder och informations- och skifteskonseljer. Kungen har även regelbundna möten med Riksdagens talman och statsministern. Under året ackrediterades 31 utländska ambassadörer vid högtidliga audienser och 12 ambassadörer avtackades vid avskedsaudienser. Kungen tog emot ett antal stats- och regeringschefer samt talmän i samband med deras besök i Sverige.

Utöver statsceremoniella och konstitutionella uppgifter, har ett stort antal evenemang och aktiviteter genomförts på Kungl. Slottet i form av studiebesök, seminarier, konferenser, medaljföreläsningar, prisutdelningar samt informations- och styrelsemöten. Bland dessa kan nämnas ett internationellt rundabordsmöte om artificiell intelligens och barns trygghet på nätet.

Kungen och Kungafamiljen genomför varje år ett stort antal egeninitierade besök för att informera sig om aktuella samhällsfrågor och uppmärksamma viktiga insatser i samhället. Kungen besökte de svenska soldater som deltar i FN:s och EU:s insatser i Mali och Kronprinsessan hade flera försvarsrelaterade programpunkter. Flera programpunkter innefattade Kungens engagemang för natur-, miljö- och näringslivsfrågor. Kungen gjorde bland annat ett uppföljningsbesök till de branddrabbade skogsområdena i Hälsingland, invigde en ny massafabrik i Timrå, besökte Luleå tekniska universitet och företag i Piteå för att få information om nya högteknologiska initiativ som på sikt kan minska koldioxidutsläppen.

Kungaparet tog emot ett inkommande statsbesök från Republiken Korea med en stor näringslivsdelegation, samt genomförde utgående statsbesök till Irland (tre dagar) och Indien (fem dagar). Vid statsbesöken deltog representanter från regeringen och näringslivsdelegationer. Kungaparet initierade ett besök till EU:s institutioner i Bryssel. Kungen och Kronprinsessan närvarade vid den japanske kejsarens tronträdsceremoni i Tokyo. Kungaparet medverkade vid flera

jubileumsfiranden, bland annat öppnandet av Livrustkammaren efter renovering och Malmöoperans 75-årsjubileum.

Drottningens programverksamhet omfattade bland annat frågor kring barnrättigheter och drogprevention. Drottningen deltog i ett stort antal programdagar och möten arrangerade av stiftelserna World Childhood Foundation, Mentor och Care About The Children. Dessa program ägde rum i Sverige men också i bland annat Tyskland, USA, Libanon och Vatikanen. Inom ramen för dessa engagemang genomförde Drottningen också ett antal besök, bland annat på företaget Netclean Technologies i Göteborg, som arbetar för att stoppa sexuella övergrepp mot barn. Drottningen har ett stort engagemang kring äldreomsorg och demensfrågor. Drottningen deltog i Dementia Forum X som anordnades på Kungl. Slottet.

Kronprinsessparet genomförde officiella besök till Vietnam och Bosnien-Hercegovina. Därutöver besökte Kronprinsessparet Danmark med en större näringslivsdelegation efter en inbjudan från danska Kronprinsparet. Kronprinsessparet genomförde flera egeninitierade besök och möten med fokus på insatser som görs av polis, tull och sociala myndigheter för att motverka brottslighet och social utsatthet. I Kronprinsessans program lades bland annat särskild tonvikt vid frågor rörande Arktis genom medverkan vid två internationella konferenser, men också kring hållbara hav. Kronprinsessan avslutade sina landskapsvandringar och har därmed besökt samtliga landskap. Kronprinsessan närvarade vid minnesceremonin för Estonias offer och vid Förintelsens internationella minnesdag.

Prins Daniels program är koncentrerat kring barns och ungdomars hälsa, inte minst genom Kronprinsessparets initiativ Generation Pep, som är inriktat mot barns rätt till ett aktivt och hälsosamt liv. Prins Daniel fokuserar därutöver på frågor kring entreprenörskap, bland annat genom Prins Daniel Fellowship i samverkan med Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Resor med fokus på entreprenörskap och näringsliv gjordes till Singapore och Indien.

Prins Carl Philip och Prinsessan Sofia är genom sin stiftelse engagerade i frågor kring näthat och dyslexi. Stiftelsen arbetar för att vara en samlande kraft för att minska ungas utsatthet på internet och motverka nätmobbning. Prinsparet deltog bland annat vid releasen av rapporten #viberättar, en rapport om näthat, dess konsekvenser och lösningar. Prinsessan Sofias program är främst inriktat mot socialt entreprenörskap och flera punkter omfattade frågor kring sjukvård och vårdpersonal. Prinsessan är hedersordförande i Sophiahemmet.

Prinsessan Madeleine gav i juni ut en bok med temat barns rättigheter och deltog i september i bokmässan i Göteborg. Hon genomförde ett antal officiella programpunkter kring barnrättsfrågor, däribland World Childhood Foundations möten och sammankomster. Prinsessan Madeleine deltog i stiftelsen Min Stora Dags verksamhet.

Den officiella representationen omfattade mottagningar och måltider med bred representation från hela samhället där Kungl. Slottet används som en mötesplats för bland annat vetenskap, näringsliv och kultur. Under året anordnades traditionsenlig supé för Sveriges nyvalda riksdagsledamöter, en representationsmiddag och en Sverigemiddag med inbjudna gäster från varje län. Lunch anordnades i samband med Nordiska rådets möte i Stockholm under svenskt ordförandeskap. Kungaparet bjöd sammanlagt drygt 2 600 gäster. Kronprinsessparet genomförde officiell representation med nära 140 inbjudna gäster.

Kungafamiljens engagemang i välgörenhetsorganisationer och stiftelser är omfattande. Bland dessa kan nämnas Stiftelsen Ungt ledarskap och Global Child Forum, som är en oberoende plattform som samlar världsledande intressenter för fördjupad dialog och ökad kunskap om barns rättigheter.

Informationsavdelningens uppgift är att berätta om Kungafamiljens arbete och uppdrag, verksamheten vid Kungl. Hovstaterna och det kungliga kulturarvet. För att möta förändrade behov och tekniska krav inleddes under 2020 arbetet med en ny och uppdaterad version av webbplatsen kungahuset.se

Slottsstatens verksamhet

Slottsstaten består av Ståthållarämbetet och Kungl. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket. Slottsstaten ansvarar för H.M. Konungens dispositionsrätt till de kungliga slotten med tillhörande lösöre, byggnader, parker, trädgårdar, vattenområden och skogar. Till uppdraget hör också att förvalta och vårda det kungliga kulturarvet i form av statligt och stiftelseägt lösöre samt att vidareutveckla slotten som attraktiva besöksmål. Under året etablerades en gemensam utställningsenhet inom Slottsstaten för att i ännu högre utsträckning tillgängliggöra det kungliga kulturarvet och sprida kunskap om statschefens uppgifter och verksamhet.

Ståthållarämbetet ansvarar för bevakning och skötsel av de elva kungliga slotten vad avser byggnader, parker, trädgårdar, vattenområden och skogar, samt för Kungl. Djurgårdens förvaltning. Ansvaret omfattar även den publika verksamheten med cirka 1,7 miljoner besökare per år, säkerhetsfrågor, it- och telekommunikation samt lokalvård och tvätterier.

Ett flertal underhålls- och renoveringsprojekt pågår vid de kungliga slotten i samarbete med Statens fastighetsverk. Bland dessa slutfördes etapp 8 och nästa etapp påbörjades i det 30-åriga renoveringsprojektet av fasaderna vid Kungl. Slottet. Fortsatta investeringar i säkerhetshöjande åtgärder och informationssäkerhetsfrågor är prioriterade. Under året har en ny strategi och handlingsplan arbetats fram avseende hållbarhetsarbetet. Även brandskydds- och lokalföröjningsfrågor har varit i fokus.

Ambitionsnivån för skötsel och underhåll av det gröna kulturarvet vid de kungliga parkerna är hög. Arbetena sker med särskild omsorg om naturvärden och kulturarvets historiska kontinuitet efter beredning inom ämbetets parkråd. Förbättrings- och försköningsarbeten sker löpande, bland annat i form av planteringar och riskträdsbeskrning. På nationaldagen ges tillstånd till tillfälliga upplåtelse av de kungliga

parkerna för olika evenemang. I utvecklingen av världsarvet Drottningholm som besöksmål planeras en uppgrustning av entréer och barockparken. Uppgrustningen av ekonomibyggnader vid Drottningholms kungsgård fortsatte. Under året genomfördes en konferens kring världsarvet Drottningholm tillsammans med länsstyrelsen och Stockholms stad.

Inom den publika verksamheten fortsatte utvecklingen av de kungliga slotten till mer kompletta besöksmål med ökat serviceinnehåll, där den utökade kaféverksamheten i egen regi varit framgångsrik. Även Rosendal på Kungl. Djurgården förädlas som besöksmål med arbeten kring såväl slott, park som trädgård. Årets framgångsrika utställning på Kungl. Slottet med Märta Måås-Fjetterströms mattor hålls öppen till hösten 2020.

De fleråriga renoveringarna av Kungl. Slottets fasader, påverkar hovstaternas arbetsmiljö, lokalföröjning och intäktsgivande verksamhet. Även arbetena kring Förbifart Stockholm på Lovön och utökade säkerhetsarrangemang innebär ett antal utmaningar vid planering och genomförande av verksamheten vid de kungliga besöksmålen.

Kungl. Djurgårdens förvaltning erhåller inga statliga anslag utan drivs med en helt egen ekonomi där intäkter och kostnader ska balansera över tiden. Eventuella överskott används uteslutande till att förbättra och försköna Djurgården. I september invigde Kungen Folke Bernadottes bro över Djurgårdsbrunnskanalen. Bron ökar tillgängligheten till Rosendalsområdet samtidigt som biltrafiken kan minskas.

Marknadsföring av Djurgården som Skandinavien främsta besöksmål under begreppet Royal Djurgården utvecklades vidare. Nya evenemang under året var Lollapalooza på Gärdet med 100 000 besökare och Foodstock på Fjäderholmarna. Bland de traditionella evenemangen kan nämnas Gärdesloppet Prins Bertil Memorial, Veterandagen, Stockholm Marathon, Nationaldagsgaloppen, DN-konserten, Tough Viking och Tjejmilen.

Kungl. Husgerådskammaren förvaltar och vårdar de kungliga slottens lösöre. Merparten ägs av staten och disponeras av Kungen inom ramen för den kungliga dispositionsrätten. Annat lösöre är samlat i lösörestiftelser vars ändamål är att bevara samlingarna för framtida generationer. Husgerådskammarens uppdrag omfattar även Bernadottebibliotekets samlingar av böcker, musikaler, kartor, planscher, hyllningsadresser och historiska fotografier. Vidare ansvarar ämbetet för att hålla samtliga slott möblerade med hänsyn tagen till byggnadernas karaktär och funktion, samt för tillfälliga möblering och ommöblering i samband med Kungens och Kungafamiljens officiella åtaganden och programverksamhet. Verksamhetens fokus ligger på förvaltningsuppdraget. I detta uppdrag ryms även vård och bevarande av samlingarna. Av säkerhets- och sökbarhetsskäl har den omfattande generalinventeringen och fotograferingen av det statliga och stiftelseägda lösöret fortsatt, liksom katalogiseringen av samlingarna i Bernadottebiblioteket. Målet för Husgerådskammarens konservatorer, sömmerskor och tapetserare är att kulturarvet, i form av lösöre, ska finnas till statschefens disposition och samtidigt bevaras för framtiden. Det viktiga arbetet med att bygga upp rutiner och beredskap för katastrofer och restvärdesräddning fortsatte.

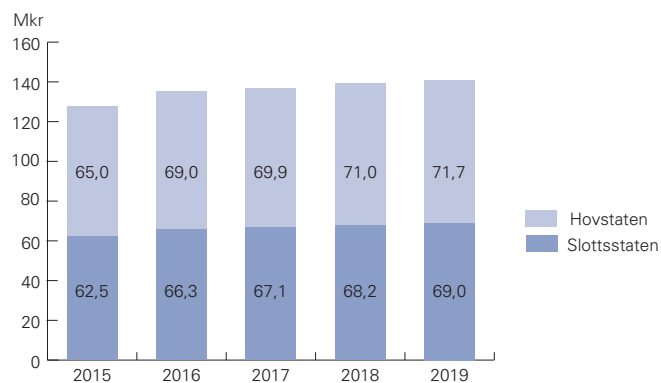
Anslagsutveckling ordinarie anslag

exkl. engångsbelopp

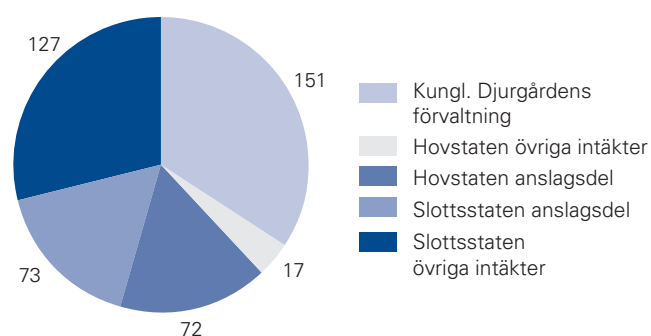
Belopp i Mkr	2015	2016	2017	2018	2019
Hovstaten	65,0	69,0	69,9	71,0	71,7
Slottsstaten	62,5	66,3	67,1	68,2	69,0
Totalt	127,5	135,3	137,0	139,2	140,7
Förändring från föregående år (%)	0,5	6,1	1,3	1,6	1,6

Tillägg: Slottsstaten erhöll därutöver ett engångsanslag på **4 miljoner kronor** avseende år 2019 för säkerhetshöjande åtgärder.

Under året erhöll Kungl. Hov- och slottsstaten sammanlagt 140,7 miljoner kronor (139,2) i ramanslag från Sveriges riksdag. Anslaget räknades upp med 1,1 procent för löne- och prisökningar. Kostnadsökningen för lokala löneavtal blev 2,25 procent. Enligt överenskommelse med regeringen fördelas 51 procent eller 71,7 miljoner kronor (71) till Hovstaten och 49 procent eller 69,0 miljoner kronor (68,2) disponeras av Slottsstaten efter beslut av Riksmarskalksämberet. Den 27 juni 2019 beslutade regeringen om en ändring av regleringsbrevet varvid Slottsstaten erhöll 4,0 miljoner kronor för säkerhetshöjande åtgärder vid slotten. Från och med räkenskapsåret 2018 tillämpar Slottsstaten högskolemodellen vid avräkning av anslaget. Slottsstatens intäkter från visningsverksamhet och försäljning uppgick till 109,3 miljoner kronor (98,2). Resultatet för Kungl. Djurgårdens förvaltning uppgick till -11,1 miljoner kronor (-38,9).

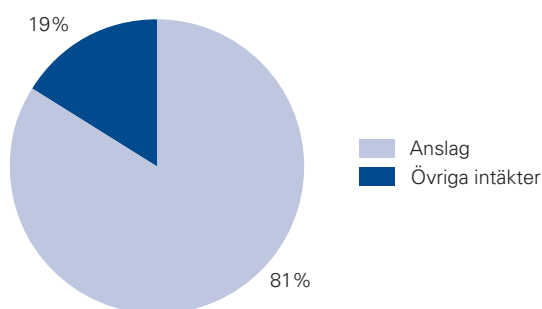

Kungl. Hovstaternas ekonomi - Sammanställning

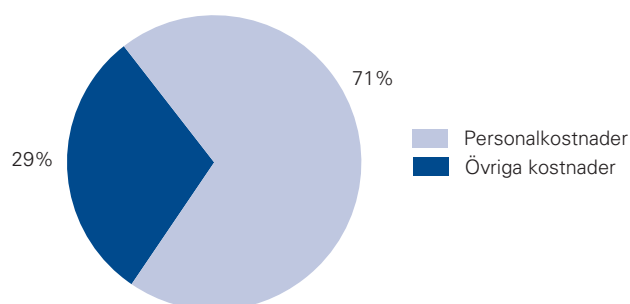

Intäkt- och kostnadsfördelning Hovstaten

Intäktfördelning inkl. anslag

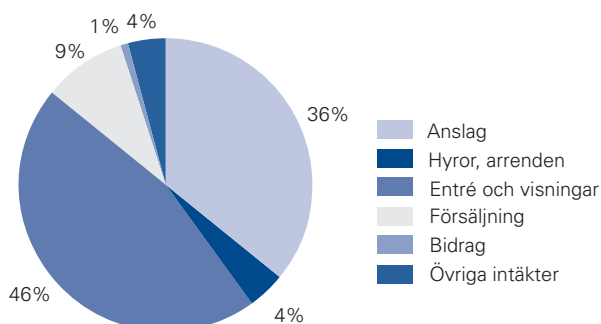

Kostnadsfördelning

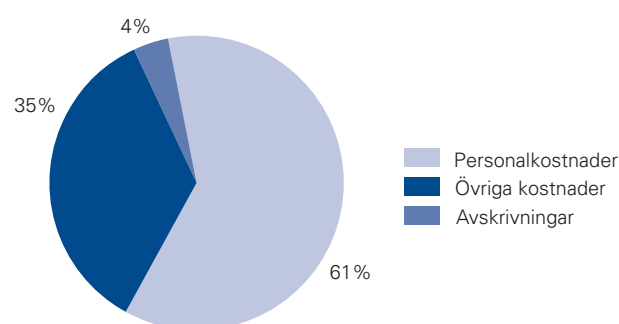

Intäkt- och kostnadsfördelning Slottsstaten

Intäktfördelning inkl. anslag

Kostnadsfördelning

Medarbetare – Översikt

Kungl. Hovstaterna hade under året sammanlagt 308 tillsvidareanställda medarbetare (292), motsvarande 277 heltidstjänster (260). Därutöver anlitas varje år ett stort antal personer för tillfälliga uppdrag i form av timanställningar, bland annat i samband med representations- och galamiddagar, samt i parkerna och visningsverksamheten under sommarsäsongen. Dessa arbetsinsatser motsvarar 85 heltidstjänster (83) på årsbasis och engagerade knappt 600 personer under 2019. Ökningen av antalet tillsvidareanställda och timanställda förklaras av utökade öppettider inom den publika verksamheten och caféverksamhet i egen regi.

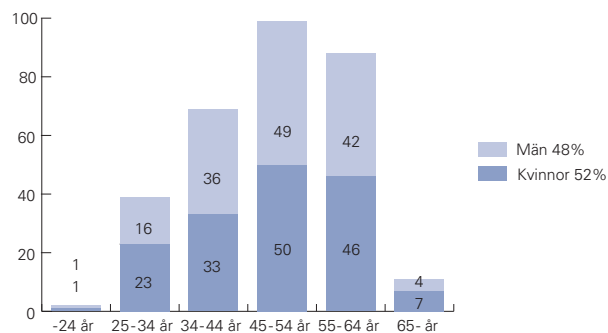
Heltidstjänster	2015	2016	2017	2018	2019
Hovstaten	66	67	69	72	77
Slottsstaten	142	146	149	156	165
Kungl. Djurgårdens förvaltning	35	31	30	32	35
Totalt Kungl. Hovstaterna	243	244	248	260	277

Könsfördelning tillsvidareanställda

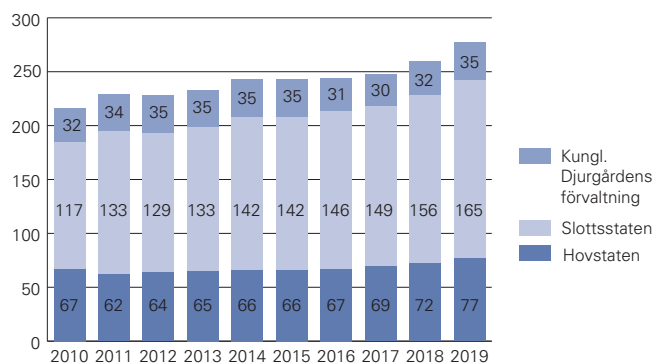
Könsfördelning	Kvinnor	Män	Totalt
Antal	160	148	308
Fördelning %	52	48	100

Åldersstruktur tillsvidareanställda

Medelåldern är oförändrad jämfört med föregående år och uppgick till 48 år.

Antal tillsvidareanställda omräknat till heltidstjänster

Antal besök till de kungliga besöksmålen

Antal besök till de kungliga slotten	2018	2019	Förändring %
Kungl. Slottet*	849 631	922 447	8%
Riddarholmskyrkan	50 794	49 196	-3%
Rosendals slott	2 405	2 896	20%
Drottningholms slott	187 108	192 198	3%
Kina slott	36 166	38 092	5%
Tullgarns slott	5 170	5 829	13%
Rosersbergs slott**	3 966	1 907	-52%
Ulriksdals slott**	4 536	3 182	-30%
Gustav III:s paviljong, Haga	1 199	1 316	9%
Gripsholms slott	60 838	61 125	0,5%
Strömsholms slott	6 818	6 243	-8%
Hovstallet	19 261	16 754	-13%
Summa besök	1 227 892	1 301 185	6%
Slottskyrkan (fri entré)	400 048	406 367	1%
Totalt	1 627 940	1 707 552	5%

*Representationsvåningarna, Museum Tre Kronor, Skattkammaren och Gustav III:s antikmuseum.

**Rosersberg och Ulriksdal hade säsongen 2019 endast öppet helger, ej vardagar.

Hovstatens årsredovisning

Anslaget till Hovstaten finansierar statschefens verksamhet och statschefens och hans familjs kostnader. Rörande den verksamhet som bedrivs inom Hovstaten hänvisas till verksamhetsberättelsens inledande sidor. Revision utförs av extern revisor.

Systemet med ett samlat anslag för verksamheten samt statschefens och hans familjs kostnader är effektivt och enkelt. Bakgrunden till systemet går att finna i den överenskommelse om ett årligt penningbelopp (apanage) till Kungens hovhållning som riksdagen (då Rikets ständer) och Kungen gjorde år 1809/1810. För det belopp som utgavs för hovhållningen skulle det varken krävas någon speciell anhållan eller redogörelse för hur medlen använts. Det innebär att vare sig Kungen eller någon annan medlem av Kungafamiljen erhåller någon lön i traditionell mening från Hovstaten. I utbyte lämnade Kungen vid överenskommelsen bland annat kungliga slott och kungsgårdar till staten med förbehåll om dispositionsrätt för honom av vissa av dessa slott, inklusive slottens inredning. Lösöret på de kungliga slotten utgörs såväl av statlig, stiftelseägd som privat egendom och brukas av Kungen både som statschef och privatperson.

Det rådande systemet säkerställer statschefens och hans

familjs neutralitet. Om statschefen skulle vara hänvisad till extern finansiering för sina och sin familjs privata omkostnader från exempelvis organisationer, företag och privatpersoner skulle statschefens oberoende kunna ifrågasättas. Därtill säkerställer systemet det faktum att den svenska monarkin inte bygger på förutsättningen att statschefen har en privat förmögenhet utan på demokratiska beslut i Sveriges riksdag.

Översikt över resultat och ställning

De samlade intäkterna uppgick till 88,8 miljoner kronor (84,5). Anvisade medel från staten uppgick till 71,7 miljoner kronor (71,0). Kostnadsersättningar utförda tjänster, som huvudsakligen avser ersättningar för utförda tjänster och uppdrag, minskade med 0,3 miljoner kronor.

Posten intäkter uppdrag har ökat med 0,4 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Kungl. Hovstatens verksamhetsutfall uppgick till 1,2 miljoner kronor (0,1). Personalkostnaderna uppgick till 62,3 miljoner kronor (59,0) och övriga driftkostnader blev 25,0 miljoner kronor (25,0).

Investeringarna i materiella anläggningar uppgick till 0,5 miljoner kronor (0,3).

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Av staten anvisade medel		71 711	70 991
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	16 926	13 334
Intäkter av bidrag	2	153	197
Finansiella intäkter	3	1	2
Summa intäkter		88 791	84 524
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-62 262	-59 045
Övriga driftkostnader	5	-24 953	-24 957
Finansiella kostnader		-12	-17
Avskrivningar		-318	-360
Summa kostnader		-87 545	-84 379
Verksamhetsutfall / Årets kapitalförändring		1 246	145

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		1 034	835
Summa materiella anläggningstillgångar	6	1 034	835
Fordringar			
Kundfordringar		1 993	1 232
Fordringar hos statliga myndigheter		44	40
Övriga fordringar		237	282
Summa fordringar		2 274	1 554
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	7	147	423
Summa periodavgränsningsposter		147	423
Kassa och bank			
Kassa och bank		9 380	7 909
Summa kassa och bank		9 380	7 909
Summa tillgångar		12 835	10 721

Belopp i tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Balanserad kapitalförändring	8	-1 079	-1 224
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		1 246	145
Summa kapital		167	-1 079
Skulder m.m.			
Skulder till statliga myndigheter	9	2 385	2 472
Leverantörsskulder		1 423	1 597
Övriga skulder		2 839	1 863
Summa skulder m.m.		6 647	5 932
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10	6 021	5 868
Summa periodavgränsningsposter		6 021	5 868
Summa kapital och skulder		12 835	10 721
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2019	2018	2017	2016	2015
Ränteintäkter					
Bank	0	0	0	2	39
Räntekostnader					
Övriga lån	0	0	-1	-1	-12
Arbetskraft och anställda					
Antal årsarbetskrafter	89	84	82	82	78
Medeltal anställda kvinnor	53	48	51	50	50
Medeltal anställda män	36	31	32	31	29
Årets kapitalförändring	1 246	145	544	-550	-1 214
Balanserad kapitalförändring	-1 079	-1 224	-1 768	-1 218	-4

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper

Hovstaten omfattas inte av anslagsförordningens (2011:223) bestämmelser, om bl.a. prövning av anslagssparande och indragning av anslag, eller andra delar av det ekonomiadministrativa regelverket för myndigheter under regeringen. Den verksamhet som Hovstaten bedriver omfattas ej heller av lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Kammarkollegiet utbetalar anvisade statliga medel engångsvis efter rekvisition.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag med undantag av föreskriften i 2 kap. 4§ om resultatredovisning.

Alla anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde överstigande ett halvt prisbasbelopp redovisas som anläggningstillgång. På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningar påbörjas månaden efter att inventarien har tagits i drift. Generell avskrivningstid är fem år. Data- och teleutrustning samt programlicenser avskrivs över tre år.

Leverantörsfakturer som inkommit efter 2020-01-14 är periodiserade som upplupna kostnader. Leverantörsfakturer understigande 25 tkr periodiseras ej.

Någon lön till den Kungl. Familjen utgår ej. Kostnader för den Kungl. Familjen ingår i rubriken övriga driftkostnader.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Intäkter och kostnader har periodiserats enligt god redovisningssed.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2019	2018
Total sjukfrånvaro	1,48	1,81
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	40,14	46,48
Kvinnor	1,86	2,15
Män	0,90	1,34
Anställda 29 år eller yngre	0,81	1,88
Anställda 30 - 49 år	2,87	1,68
Anställda 50 år eller äldre	0,35	1,93

Not Belopp i tkr	2019	2018
1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Merparten av intäkterna för Hovstaten är kostnadsersättningar avseende tjänster Hovstaten utför till andra organisationer inom Kungl. Hovstaterna. Tjänsterna som avses är bl.a. inom områden som ledning, ekonomi, personal, information och administration. Det är främst åt Slottsstaten, Kungl. Djurgården och de Kungl. stiftelserna som dessa tjänster utförs.		
Hyror och arrenden	544	337
Uppdrag	1 696	1 270
Kostnadsersättningar för utförda tjänster	10 299	10 647
Övriga intäkter*	4 387	1 080
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	16 926	13 334

*) Förändringen hänförs till Riksmarskalksämhetens administrativa hantering inom ramen för den kungliga dispositionsrätten.

2 Intäkter av bidrag	2019	2018
Sysselsättningsbidrag och arbetsmarknadsstöd	153	197
Summa intäkter av bidrag	153	197

3 Finansiella intäkter	2019	2018
Ränteintäkter kundfordringar	1	0
Valutakursvinst	0	2
Summa finansiella intäkter	1	2

4 Kostnader för personal	2019	2018
Lön	-42 616	-40 480
Sociala avgifter	-17 709	-16 733
Periodisering av upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	-52	-288
Övriga personalkostnader	-1 885	-1 544
Summa personalkostnader	-62 262	-59 045

Not Belopp i tkr	2019	2018
5 Övriga driftkostnader		
Reparationer och underhåll	-778	-1 214
Driftkostnader	-815	-872
Skatter	-71	-68
Resor och uppehåll	-4 523	-5 359
Representation	-1 184	-1 170
Information	-143	-162
Inköp av varor	-987	-1 069
Förbrukningskostnader	-9 315	-9 234
Köpta tjänster	-7 137	-5 809
Summa övriga driftkostnader	-24 953	-24 957

6 Materiella anläggningstillgångar	2019	2018
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	2 391	2 267
Återförda ack. anskaffningsvärden avs. årets sålda/ utrangerade inventarier	-205	-146
Årets inköp	546	270
S:a ackumulerade anskaffningsvärden	2 732	2 391
Akkumulerade avskrivningar	-1 556	-1 327
Återförda ack. avskrivningar avs. årets sålda/ utrangerade inventarier	176	131
Årets avskrivningar	-318	-360
S:a ackumulerade avskrivningar	-1 698	-1 556
Summa bokfört värde	1 034	835

Not Belopp i tkr	2019	2018
7 Förutbetalda kostnader		
Programlicenser/support	79	275
Resor	0	80
Övrigt	68	68
Summa förutbetalda kostnader	147	423
8 Balanserad kapitalförändring		
Balanserat resultat	-1 224	-1 768
Resultat föregående år	145	544
Summa balanserad kapitalförändring	-1 079	-1 224
9 Skulder till statliga myndigheter		
Leverantörsskulder	251	704
Arbetsgivaravgifter	1 162	1 071
Löneskatt	178	145
Mervärdesskatt	794	552
Summa skulder till statliga myndigheter	2 385	2 472
10 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupen övertidsskuld	51	51
Upplupen löneskuld	855	671
Upplupen semesterlöneskuld	2 994	3 121
Sociala avgifter för upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	1 644	1 648
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	477	377
S:a upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	6 021	5 868

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader, intäkter och H.M. Konungens hovförvaltning - Kungl. Hovstatens ekonomiska ställning.

Stockholm 19 februari 2020

Fredrik Wersäll
Riksmarskalk

Jan Lindman
Överintendent

Hovstaten revideras av Evy Jakobsson, PwC.
Revisionsberättelsen har avgivits 2020-03-19.

Slottsstatens årsredovisning

Inledning och bakgrund

Slottsstatens verksamhet omfattar huvudsakligen vård och underhåll av det kungliga kulturarvet i form av slott och lösöre samt visningsverksamhet. Slottsstaten finansieras dels genom det statliga anslaget, dels med hyres- och arrendeintäkter samt till betydande del av intäkter från visningar av de kungliga slotten och försäljning i slottsbodar. Revision utförs av Riksrevisionen.

Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket svarar för förvaltning, underhåll och vård av det statliga lösöret på de kungliga slotten.

Ståthållarämbetet ansvarar för bevakning och skötsel av de kungliga slotten med tillhörande byggnader, parker, trädgårdar, vattenområden och skogar. Ståthållarämbetet ansvarar dessutom för it- och telekommunikationsfrågor samt säkerhetsfrågor vid de kungliga slotten i nära samarbete med garnisonsavdelningar och Säkerhetspolisen.

Visningsverksamheten vid de kungliga slotten är betydande och omfattar bland annat konserter och utställningar på olika teman, guidade visningar på flera språk och särskilda barn- och ungdomsaktiviteter. Ett aktivt arbete bedrivs också för att på flera sätt öka kunskapen om och tillgängligheten till det kungliga kulturarvet. Intresset av att ta del av kulturarvet är stort från allmänheten, utländska besökare samt forskare och institutioner.

Översikt över resultat och ställning

Från och med verksamhetsåret år 2018 beslutade regeringen att högskolemodellen skall tillämpas för avräkning mot anslag.

Förändringarna som följer av principen för högskolor innebär att inga egenintjänade intäkter läggs till anslaget och att endast utgifter motsvarande de månadsvisa anslagen avräknas mot utgifterna.

Enligt Regleringsbrevet för budgetår 2019, 1:1 ap.2, uppgår anslaget för Kungl Slottsstaten till 69,0 miljoner kronor. Den 27 juni 2019 beslutade regeringen om en ändring av regleringsbrevet till 73,0 miljoner kronor för säkerhetshöjande åtgärder vid slotten. Under 2019 har Slottsstaten haft kostnader för säkerhetshöjande åtgärder som uppgår till 0,9 miljoner kronor och resterande 3,1 miljoner kronor redovisas och kostnadsförs i 2020 års årsredovisning.

Kungl. Slottsstatens samlade intäkter (inklusive anslaget) uppgick till 200,4 miljoner kronor (185,3), en ökning med 8 procent. Kostnaderna ökade med 5 procent till 200,3 miljoner kronor (191,1). Verksamhetsutfallet blev 0,1 miljoner kronor (-5,8).

Antalet besök vid de kungliga slotten ökade med 6 procent (-5) jämfört med föregående år. Entré- och visningsintäkter ökade med 9 procent till 91,1 miljoner kronor (83,4). Försäljningsintäkterna i slottsbodar och caféer ökade till 18,3 miljoner kronor (14,9). Intäkter från hyror och arrenden ökade med 7,6 procent och uppgick till 8,8 miljoner

kronor (8,3). Det statliga anslaget höjdes med 0,8 miljoner kronor som kompensation för pris- och löneomräkning.

Personalkostnaderna ökade med 4,3 miljoner kronor till 122,4 miljoner kronor (118,1). Ökningen förklaras huvudsakligen av fortsatt utveckling av organisationen för publika verksamheten, men också av avtalsmässiga löneökningar (inklusive sociala kostnader) på 2,3 miljoner kronor (2,3). Reserveringarna för justering av upplupen lön och semester ökade med 0,1 miljoner kronor (0,4).

Övriga driftskostnader ökade till 69,3 miljoner kronor (63,7). Förändringen förklaras huvudsakligen av ökade inköp av engångskaraktär samt ökade kostnader för förbrukningsinventarier. Avskrivningarna uppgick till 7,4 miljoner kronor (8,1).

Investeringar i maskiner och immateriella tillgångar uppgick till 4,2 miljoner kronor (1,1). Investeringar i byggnader och mark 0,0 miljoner kronor (0,5). Låneskulden amorterades med 0,3 miljoner kronor (0,3).

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		72 974	69 053
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	125 753	115 276
Intäkter av bidrag	2	1 675	912
Finansiella intäkter	3	22	41
Summa intäkter		200 424	185 282
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-122 422	-118 053
Kostnader för lokaler		-936	-960
Övriga driftkostnader	5	-69 343	-63 729
Finansiella kostnader		-239	-230
Avskrivningar		-7 359	-8 125
Summa kostnader		-200 299	-191 097
Verksamhetsutfall / Årets kapitalförändring		125	-5 815

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	6	22	121
Summa immateriella anläggningstillgångar		22	121
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom		17 704	18 571
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		17 296	19 498
Summa materiella anläggningstillgångar	7	35 000	38 069
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga fordringar hos myndigheter	8	10 288	9 860
Summa finansiella anläggningstillgångar		10 288	9 860
Varulager m.m.			
Varulager	9	8 880	6 847
Summa varulager m.m.		8 880	6 847
Fordringar			
Kundfordringar		2 854	6 047
Fordringar hos statliga myndigheter		2 783	1 656
Övriga fordringar		171	56
Summa fordringar		5 808	7 759
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	10	1 735	993
Övriga upplupna intäkter		696	706
Summa periodavgränsningsposter		2 431	1 699
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	11	0	0
Summa avräkning med statsverket		0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto hos Riksgäldskontoret	12	190	89
Kassa och bank		20 784	15 384
Summa kassa och bank		20 974	15 473
Summa tillgångar		83 403	79 828

Belopp i tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Kapital			
Statskapital	13	23 570	29 895
Balanserad kapitalförändring	14	27 716	26 779
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		125	-5 815
Summa kapital		51 411	50 859
Skulder m.m.			
Lån	15	6 413	6 745
Skulder till statliga myndigheter		4 470	4 132
Leverantörsskulder		6 512	4 171
Övriga skulder		1 825	1 682
Summa skulder m.m.		19 220	16 730
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	16	10 006	9 625
Oförbrukade bidrag	17	1 215	1 043
Övriga förutbetalda intäkter		1 551	1 571
Summa periodavgränsningsposter		12 772	12 239
Summa kapital och skulder		83 403	79 828
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr						
Kungl. Hov- och Slotsstaten 1:1 ap. 2	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överföringsbelopp
Anslagspost 2	0	72 974	72 974	-72 974	0	0

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2019	2018	2017	2016	2015
Övriga lån					
Låneskuld	6 413	6 745	7 077	7 408	8 240
Ränteintäkter					
Riksgäldskontoret	0	0	0	0	0
Bank	0	0	0	2	3
Räntekostnader					
Riksgäldskontoret	1	3	11	15	3
Övriga lån	229	221	231	258	312
Anslagskredit					
Beviljad	0	0	4 110	2 085	1 875
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
Arbetskraft och anställda					
Antal årsarbetskrafter	232	219	207	198	188
Driftkostnad per årsarbetskraft	831	834	849	820	808
Medeltal anställda kvinnor	118	108	103	104	101
Medeltal anställda män	114	108	102	95	89
Årets kapitalförändring	125	-5 815	5 024	5 857	1 176
Balanserad kapitalförändring	27 716	26 779	12 682	15 465	25 461
varav Grusmedelsfonden	10 288	9 860	9 376	8 920	10 772

Tilläggssupplysningar och noter

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag med undantag av föreskriften i 2 kap. 4§ om resultatredovisning.

Från och med 2018 sker redovisning mot anslag med samma belopp som de månatliga utbetalningarna till skillnad mot tidigare år då utgifter för verksamheten avräknades det budgetår till vilken utgiften hänförde sig.

Alla anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp redovisas som anläggningstillgång.

På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen görs halvårsvis.

Generell avskrivningstid är fem år. Data- och teleutrustning samt programlicenser avskrivs dock på tre år. Inköp av äldre kvalitetsmattor avskrivs på tio år. Kulturtillgångar är ej föremål för avskrivning. Ombyggnad och förbättringar av byggnader och markanläggningar avskrivs på 30 år.

En bedömning har gjort att flytta fram brytdagen för leverantörsfakturor till 2020-01-09 och alla inkommande leverantörsfakturor efter den brytdagen är periodiserade som upplupna kostnader. Leverantörsfakturor understigande 25 tkr periodiseras ej.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Intäkter och kostnader har periodiserats enligt god redovisningssed.

Kungsgårdens byggnader och markområden som ingår i dispositionsrätten och som förvaltas av Riksmarskalksämberet genom Ståthållarämbetet, redovisas endast med förbättringsutgifter i balansräkningen eftersom staten är fastighetsägare. Aktuella taxeringsvärden redovisas i not.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2019	2018
Total sjukfrånvaro	2,57	3,66
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	14,40	46,68
Kvinnor	3,84	5,60
Män	1,32	1,59
Anställda 29 år eller yngre	0,40	3,17
Anställda 30 - 49 år	2,09	2,75
Anställda 50 år eller äldre	3,12	4,67

Not Belopp i tkr	2019	2018
1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Entré- och visningsintäkter	91 063	83 392
Försäljning slottsbodar	18 275	14 860
Hyror och arrenden	8 849	8 223
Skogsbruk, uppdrag, försäljning övrigt	2 595	3 233
Reavinst vid försäljning av inventarier	0	59
Övriga intäkter	4 971	5 509
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	125 753	115 276
2 Intäkter av bidrag		
Arealersättning, miljöstöd samt stöd för ekologisk odling	298	245
Driftbidrag enskild väg	86	34
Sysselsättningsbidrag och arbetsmarknadsstöd	544	212
Bidrag till bokprojekt	120	0
Bidrag till Musik på Gripsholm	0	83
Bidrag till belyningsprojekt	0	0
Bidrag Bernadottebiblioteket	225	0
Bidrag till inventering av föremål	250	286
Övriga bidrag	152	52
Summa intäkter av bidrag	1 675	912
3 Finansiella intäkter		
Ränta kundfordringar	1	4
Valutakursvinst	21	37
Summa finansiella intäkter	22	41
4 Kostnader för personal		
Lön	-84 320	-81 464
Sociala avgifter	-35 958	-34 492
Periodisering av upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	-111	-414
Övriga personalkostnader	-2 033	-1 683
Summa personalkostnader	-122 422	-118 053
5 Övriga driftkostnader		
Reparationer och underhåll	-5 271	-3 938
Driftkostnader	-7 952	-8 221
Skatter	-335	-332
Information	-6 139	-6 914
Inköp av varor	-3 283	-1 753
Inköpskostnad för sålda varor	-8 969	-7 096
Förbrukningskostnader	-5 484	-4 734
Köpta tjänster	-31 296	-30 140
Övriga driftkostnader	-614	-601
Summa driftkostnader	-69 343	-63 729

Not Belopp i tkr	2019	2018
6 Immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	-267	965
Återförda ackumulerade anskaffningsvärden avseende årets sålda/utrangerade inventarier	-1 232	-1 232
Årets inköp	0	0
Summa ackumulerade anskaffningsvärden	-1 499	-267
Ackumulerade avskrivningar	388	-745
Återförda ackumulerade anskaffningsvärden avs. årets sålda/utrangerade anläggningar	1 232	1 232
Årets avskrivningar	-99	-99
Summa ackumulerade avskrivningar	1 521	388
Bokfört värde	22	121
7 Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader, mark och annan fast egendom - förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	26 011	26 380
Återförda ackumulerade anskaffningsvärden avseende årets sålda/utrangerade anläggningar	0	-900
Årets anskaffningar	0	531
Summa ackumulerade anskaffningsvärden	26 011	26 011
Ackumulerade avskrivningar	-7 439	-6 920
Återförda ackumulerade anskaffningsvärden avseende årets sålda/utrangerade anläggningar	0	345
Årets avskrivningar	-868	-864
Summa ackumulerade avskrivningar	-8 307	-7 439
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	65 766	66 462
Återförda ackumulerade anskaffningsvärden avseende årets sålda/utrangerade anläggningar	-150	-1 812
Årets inköp	4 191	1 116
Summa ackumulerade anskaffningsvärden	69 807	65 766
Ackumulerade avskrivningar	-46 738	-41 052
Återförda ackumulerade avskrivningar avseende årets sålda/utrangerade anläggningar	150	1 476
Årets avskrivningar	-6 392	-7 162
Summa ackumulerade avskrivningar	-52 981	-46 738
Kulturtillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	470	470
Summa bokfört värde	35 000	38 069
Taxeringsvärde Kungsgården		
Lantbruksenhet	160 431	160 431
Hyreshus	3 269	2 713
Summa taxeringsvärde	163 700	163 144
8 Långfristiga fordringar		
Bokfört värde Grusmedelsfonden	10 288	9 860
Marknadsvärde dito	21 212	17 986

9 Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt den så kallade först-in först-ut-principen respektive verkligt värde. Inkuransrisker har därvid beaktats.

KUNGL. SLOTSSTATENS ÅRSREDOVISNING 2019

Not Belopp i tkr	2019	2018
10 Förutbetalda kostnader		
Arrenden	0	39
Bevakningstjänster	98	93
Tele-/dataabonnemang	230	0
Hyra IT/växel	86	153
Support/serviceavtal	704	247
Programlicenser	0	374
Annonsering/trycksaker	469	0
Övrigt	148	87
Summa förutbetalda kostnader	1 735	993
11 Avräkning med statsverket		
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	0	-845
Redovisat mot anslag	72 974	69 053
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-72 974	-68 208
Tillgång/Skuld avseende anslag i räntebärande flöde	0	0
12 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Redovisningen är inte upplagd på ett sådant sätt att det framgår huruvida saldot på kontot utgörs av anslagsmedel eller avser egna intäkter.		
Behållning på räntekonto	190	89
13 Statskapital		
Immateriella anläggningstillgångar ingående i statskapital, se not 6	22	121
Materiella anläggningstillgångar ingående i statskapital	29 961	36 519
Låneskuld, se not 15	-6 413	-6 745
Summa statskapital	23 570	29 895
14 Balanserad kapitalförändring		
Balanserat resultat	16 918	3 306
Föregående års resultat	-5 815	5 024
Årets förändring av statskapital	6 325	8 588
Delsumma	17 428	16 918
Bokfört värde Grusmedelsfonden, se not 8	10 288	9 860
Summa balanserad kapitalförändring	27 716	26 779
15 Lån		
Ingående låneskuld	6 745	7 077
Årets amorteringar	-332	-332
Låneskuld	6 413	6 745
Låneram	19 000	19 000
16 Upplupna kostnader		
Upplupen övertidsskuld	572	658
Upplupen löneskuld	1 029	1 261
Upplupen semesterlöneskuld	5 021	4 633
Sociala avgifter för upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	2 778	2 737
Upplupna räntekostnader	1	1
Övriga upplupna kostnader, (ej anslagsavräknade leverantörsfakturor)	605	335
Summa upplupna kostnader	10 006	9 625

Not Belopp i tkr	2019	2018
17 Oförbrukade bidrag		
Förväntas tas i anspråk inom 6 månader.		
Förvaltning av bibliotek och arkiv	726	617
Förvaltning av inventarier	152	183
Musik på Gripsholm	0	107
Övrigt	337	136
Summa oförbrukade bidrag	1 215	1 043

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och Kungl. Slotsstatens ekonomiska ställning.

Stockholm 19 februari 2020

Fredrik Wersäll
Riksmarskalk

Slotsstaten revideras av Riksrevisionen.
Revisionsberättelsen har avgivits 2020-03-19.

Kungl. Djurgårdens förvaltnings årsredovisning

Kungl. Djurgårdens förvaltnings ändamål

Kungl. Djurgårdens förvaltning, KDF, förvaltar sedan 1809-1810 Kungens enskilda dispositionsrätt till Kungl. Djurgården. I uppgiften ingår att värna, vårda och visa dess natur- och kulturvärden, samt att fortsatt utveckla området för boende och besökare. I detta syfte sköter KDF park och natur samt gator och vägar inom området. KDF förvaltar även hyresfastigheter och upplåter mark till såväl privatpersoner som institutioner. Verksamheten finansieras helt med de intäkter förvaltningen genererar, som uteslutande får användas till ”Djurgårdens förbättring och förskönande”.

Information om verksamheten

Den 17 september invigde Kungaparet Folke Bernadottes bro över Djurgårdsbrunnsviken, på platsen för Karl XIV Johans flottbro under åren 1820-1848. Bron är en del av en större satsning av Rosendalsområdet som under året även inbegripit förarbeten inför uppbyggnad av Rosendals slottspark och planerad om- och nybyggnad av fastigheterna på Rosendals trädgård. Underhållsarbeten har utförts i Rosendals slott, såväl som i fastighetsbeståndet i övrigt. Liksom tidigare år har en rad evenemang gått av stapeln. Till de nya evenemangen för året hörde musikfestivalen Lollapalooza på Gärdet med hela 100 000 besökare och matfestivalen Foodstock på Fjäderholmarna. På Fjäderholmarna tillkom även en ny ponton för bättre angröring.

Flerårsöversikt

Belopp i tkr	2019	2018	2017	2016	2015
Rörelsens intäkter	153 369	146 593	133 801	103 942	128 458
Rörelsens kostnader	164 475	185 475	113 818	110 699	113 656
Årets resultat	-11 106	-38 882	19 983	-6 757	14 802
Antal anställda	41	40	37	36	44

Jämförelsesiffrorna är justerade då resultat från finansiella poster tidigare redovisats på raden ”Rörelsens kostnader”.
Beträffande resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

Översikt över resultat och ställning

De totala intäkterna ökade med 6,7 miljoner kronor till 153,3 miljoner kronor (146,6). Ökningen förklaras bland annat av en fortsatt positiv utveckling avseende arrenden, hyror och parkering, samt intäkter för tillfälliga upplåtelser. Därtill kommer bidrag från Länsstyrelsen till projekt för Nationalstadens utveckling, bland annat till Folke Bernadottes bro. Årets resultat uppgick sammanlagt till -11,1 miljoner kronor (-38,9). Underskottet var mindre än budgeterat, vilket bland annat förklaras av att broprojektet kunnat slutredovisas till Länsstyrelsen under året med åtföljande utbetalning av återstående bidrag.

Övriga förhållanden

Det egna kapitalet uppgick vid årets slut till 68,1 miljoner kronor (79,0), varav den så kallade Djurgårdsfonden utgjorde 8,2 miljoner kronor (8,1). Nedgrävningen av kraftledningen på Norra Djurgården, som påbörjades under 2018, har avslutats under året med sikte på driftsättning 2020. Det pågående arbetet för nystart av detaljplaneringen av Beckholmen och Storängsbotten fortsatte under året. På Storängsbotten har en ny dagvattenpark färdigställt, av stor betydelse för områdets fortsatta hållbara utveckling. På södra Djurgården har strandskoningar rustats vid Galärparken och Lusthusportens park.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2019	2018
Intäkter			
Hyses- och arrendeintäkter		102 046	96 616
Övriga rörelseintäkter	1	48 759	44 381
Summa intäkter		150 805	140 997
Rörelsens kostnader			
Fastighetskostnader	2	-103 106	-128 993
Övriga externa kostnader	3	-34 355	-30 690
Personalkostnader	4	-24 398	-23 421
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	5	-3 264	-2 391
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar		649	21
Summa kostnader		-164 474	-185 474
Rörelseresultat		-13 669	-44 477
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	6	2 564	5 596
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-1	-1
Summa finansiella poster		2 563	5 595
Årets resultat		-11 106	-38 882

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	8		
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier	5	10 303	11 116
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	9	24 084	21 836
Summa anläggningstillgångar		34 387	32 952
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		9 415	12 016
Övriga fordringar		3 152	2 735
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	3 709	1 556
Summa kortfristiga fordringar		16 276	16 307
Kassa och bank		62 204	79 067
Summa omsättningstillgångar		78 480	95 374
SUMMA TILLGÅNGAR		112 867	128 326

Belopp i tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fondkapital	9	8 225	8 075
Balanserade medel		70 964	109 846
Årets resultat		-11 106	-38 882
Summa eget kapital		68 083	79 039
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		10 364	14 069
Övriga skulder		4 758	2 208
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	29 662	33 010
Summa kortfristiga skulder		44 784	49 287
S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER		112 867	128 326
Ställda panter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i tkr om inget annat anges.

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Årsredovisningslagen med undantag för att kassaflödesanalys inte upprättats. Hyresintäkter redovisas i den period uthyrningen avser.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Förbättringskostnader på byggnader och markanläggningar kostnadsförs direkt. Avskrivningarna enligt plan baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och en beräknad ekonomisk livslängd på fem år.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2019	2018
Total sjukfrånvaro	3,01	4,73
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	0	29,61
Kvinnor	2,84	3,64
Män	3,09	5,16
Anställda 29 år eller yngre	3,15	1,26
Anställda 30 - 49 år	4,57	9,51
Anställda 50 år -	2,68	3,57

Not Belopp i tkr	2019	2018
1 Övriga rörelseintäkter		
Parkeringsverksamhet	37 798	34 364
Övrigt	10 961	10 017
Summa övriga rörelseintäkter	48 759	44 381
2 Fastighetskostnader		
I fastighetskostnader ingår långsiktiga investeringar:		
Beckholmen pannhuset	763	17
Gatubelysning	2 018	87
Rosendals slott	1 536	665
Beckholmen dockräcken	0	1 013
Stora Skuggans väg 12	1 771	1 231
Djurgårdsvägen 54-56	90	1 383
Fjäderholmarna	860	1 958
Tsunamimonumentet	0	1 963
Kompostplattan	2 791	2 005
Fjäderholmarna kajen	310	2 057
Beckholmen Stora Pumphuset	81	2 089
Djurgårdsslätten 76	71	2 245
Roslagsvägen 91	73	2 705
Liljanshuset	2 095	4 432
Sjötullsbacken 21	108	4 610
Beckholmen dockportar	0	5 029
Storängsbotten	8 582	7 609
Tippen södra, upprustning	0	7 904
Folke Bernadottes bro	13 073	26 419
Sjötullsbacken 11	2 554	0
Blockhusringen 17	1 402	0
Laduviksvägen 12	1 105	0
Lyftkran Galärvarvet	840	0
Galärparken	750	0
Kajen Galärvarvet	1 789	0
Strandskoning Junibacken	730	0
Rosendal sanering	891	0
Djurgårdsvägen 28	695	0
Beckholmen Östra Kajen	0	42
Sjötullsbacken 22	32	292
Parkudden	44	153
Övriga löpande kostnader	58 052	53 085
Summa fastighetskostnader	103 106	128 993
3 Övriga externa kostnader		
Förbrukningskostnader	4 089	5 578
Fordonskostnader	1 781	1 683
Inköpta tjänster	19 481	18 912
Övrigt	9 004	4 517
Summa övriga externa kostnader	34 355	30 690

Not Belopp i tkr	2019	2018
4 Anställda och personalkostnader		
Antal årsarbeten	41	40
Varav män	68%	72%
Löner och sociala kostnader		
Någon ersättning till styrelseledamöter, vd eller motsvarande befattningshavare har ej utgått under 2019.		
Lön	16 123	15 313
Sociala kostnader	5 396	5 279
Pensionskostnader	2 061	1 936
Övrigt	818	893
Summa löner och sociala kostnader	24 398	23 421
5 Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	28 521	21 311
Nyanskaffningar	2 637	7 662
Avyttringar	-1 765	-452
Summa anskaffningsvärden	29 393	28 521
Ingående avskrivningar	-17 405	-15 342
Återförda avskrivningar på avyttringar	1 580	328
Årets avskrivning	-3 265	-2 391
Akkumulerade avskrivningar	-19 090	-17 405
Bokfört värde	10 303	11 116
6 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		
Utdelningar	201	502
Räntor	196	182
Realisationsresultat vid försäljningar	2 167	4 912
	2 564	5 596
7 Räntekostnader och liknande resultatposter		
Räntekostnader	-1	-1
	-1	-1
8 Anläggningstillgångar		
Kungl. Djurgårdens förvaltning förfogar enligt den Kungliga dispositionsrätten över fastigheter på norra och södra Djurgården.		
Taxeringsvärde		
Småhus/tomt för småhus	464 860	404 259
Hyreshus bostäder/tomt för hyreshus	411 222	271 138
Hyreshus lokaler	320 119	214 604
Industri/elproduktionsenhet	26 078	22 901
	1 222 279	912 902
9 Långfristiga värdepappersinnehav		
Redovisat värde vid årets början	21 836	36 392
Förvärv	5 918	10 974
Försäljningar	-3 670	-25 530
Redovisat värde vid årets utgång	24 084	21 836
SEB Värdepappersdepå	15 859	13 761
Djurgårdsfonden	8 225	8 075
Bokfört värde	24 084	21 836
Marknadsvärde	26 689	22 663

Not Belopp i tkr	2019	2018
10 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda försäkringar	487	476
Övriga förutbetalda kostnader	2 668	47
Upplupna bränsleintäkter från hyresgäster	202	155
Övriga upplupna intäkter	352	878
S:a förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 709	1 556
11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Fakturerade hyror och arrenden		
avseende nästkommande år	27 018	27 504
Övriga poster	2 644	5 506
S:a upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29 662	33 010

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och Kungl. Djurgårdens ekonomiska ställning.

Stockholm den 19 februari 2020

Fredrik Wersäll
Riksmarskalk

Kungl. Djurgårdens förvaltning revideras av Riksrevisionen.
Revisionsberättelsen har avgivits 2020-03-19

Utgiven av:
KUNGL. HOVSTATERNA
Kungl. Slottet
107 70 Stockholm
Tel: 08-402 60 00
www.kungahuset.se

Org. nr.
H.M. Konungens hovförvaltning 902000-7374
Kungl. Slottsstaten 202100-3484
Kungl. Djurgårdens förvaltning 802000-6808

KUNGL. HOVSTATERNA
Kungl. Slottet
107 70 Stockholm
Tel: 08-402 60 00
www.kungahuset.se